

Handläggare
Josefin Lokvist
Telefon: 08-50812197**Till**
Södermalms stadsdelsnämnd
16 oktober 2025

Betänkandet Skärpta villkor för anhöriginvandring (SOU 2025:95)

Remiss från Kommunstyrelsen, KS 2025/1194

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Regeringen beslutade den 11 juli 2024 att ge en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av det svenska regelverket för att bevilja uppehållstillstånd på grund av anknytning. Betänkandet innehåller flera förslag som syftar till att åstadkomma en restriktiv och ändamålsenlig reglering.

Förvaltningen ser en risk att begränsade möjligheter till familjeåterförening kan försvåra integration och etablering i samhället hos redan utsatta målgrupper. Längre tid av separationer för familjer kan leda till sämre psykisk hälsa hos de drabbade och istället försena etableringsprocessen. Begränsade möjligheter till undantag från försörjningskravet riskerar att påverka de målgrupper som redan är utsatta och står långt ifrån arbetsmarknaden.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet Betänkandet Skärpta villkor för anhöriginvandring (SOU 2025:95) till Södermalms stadsdelsnämnd för yttrande senast 21 oktober 2025. Ärendet har även remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden samt till Farsta och Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnder.

Ärendet

Regeringen beslutade den 11 juli 2024 att ge en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av det svenska regelverket för att bevilja uppehållstillstånd på grund av anknytning, i syfte att åstadkomma en restriktiv och ändamålsenlig reglering.

I uppdraget har bland annat ingått att:

- Ta ställning till hur möjligheterna att vara anknytningsperson kan begränsas för vissa utlänningar.
- Ta ställning till hur anhörigkretsen för uppehållstillstånd på grund av anknytning kan begränsas.
- Föreslå hur försörjningskraven vid anhöriginvandring kan skärpas.
- Analysera i vilken utsträckning det är möjligt att införa krav på heltäckande sjukförsäkring som villkor för anhöriginvandring.

Nedan följer en sammanfattning av utredningens förslag.

Krav för att vara anknytningsperson

Utredningen föreslår att regleringen om anhöriginvandring ska bli mer situationsanpassad, så att olika krav och förutsättningar i vissa avseenden ska gälla för olika personkategorier. För att en svensk eller nordisk medborgare, eller person med permanent uppehållsrätt i Sverige, ska kunna vara anknytningsperson ska det, i likhet med vad som gäller i dag, krävas att personen är bosatt i Sverige.

För att en person med uppehållstillstånd i Sverige ska kunna vara anknytningsperson ska det, utöver bosättning, krävas att personen antingen har permanent uppehållstillstånd eller ett tidsbegränsat uppehållstillstånd med en giltighetstid om minst ett år och välgrundade utsikter att beviljas varaktigt uppehållstillstånd.

För att ett ensamkommande barn ska kunna vara anknytningsperson i förhållande till sina föräldrar föreslår utredningen att det, i likhet med vad som gäller i dag, inte ska ställas krav på vilken typ av uppehållstillstånd som har beviljats barnet. Vidare föreslår utredningen att det nuvarande kravet på att ett sådant barn ska vara ogift för att kunna vara anknytningsperson i förhållande till sina föräldrar ska tas bort.

För att en ansökan om uppehållstillstånd på grund av anknytning till en person med tidsbegränsat uppehållstillstånd ska kunna beviljas ska som huvudregel krävas att anknytningspersonen har vistats i Sverige med uppehållstillstånd sedan minst två år när ansökan om uppehållstillstånd för familjemedlemmen ges in. Vissa ärenden ska vara undantagna från väntetiden, däribland ärenden som gäller ensamkommande barn och vissa ärenden som gäller flyktingar.

Anhöriga som kan beviljas uppehållstillstånd på grund av anknytning

Enligt nuvarande regler har en utlänning som är make, sambo eller barn till en anknytningsperson i Sverige en principiell rätt till

uppehållstillstånd. Den tvingande regleringen är utformad med utgångspunkt i familjeåterförordningsdirektivet men omfattar alla anknytningspersoner, oavsett medborgarskap eller grund för uppehållstillstånd. Förslagen i utredningen innebär bland annat att anknytningsreglerna inte längre ska ge någon principiell rätt till anhöriginvandring för alternativt skyddsbehövande eller för personer som har beviljats uppehållstillstånd på grund av verkställighetshinder av motsvarande skäl, utan endast en sådan möjlighet.

Vidare lämnar utredningen följande förslag:

- Rätten eller möjligheten till uppehållstillstånd för icke gemensamma barn ska knytas till vem som har vårdnaden om barnet.
- Kravet på att ett barn ska vara ogift för rätt eller möjlighet för barnet att få uppehållstillstånd på grund av anknytning till en förälder, eller förälderns make eller sambo, ska tas bort.
- Möjligheten att bevilja uppehållstillstånd för en utlänning som har för avsikt att gifta sig eller bli sambo med en person som har uppehållstillstånd i Sverige ska begränsas till att omfatta situationer när orsaken till att anknytningspersonen och utlänningen inte levt tillsammans i hemlandet varit att det varit omöjligt på grund av att förhållandet inte accepterats där.
- Den nuvarande regleringen som ger möjlighet att ge uppehållstillstånd till en utlänning som har svenskt ursprung eller som under lång tid har vistats i Sverige med uppehållstillstånd ska tas bort.
- Den nuvarande regleringen som ger möjlighet att bevilja uppehållstillstånd för nära anhöriga utanför kärnfamiljen (exempelvis unga hemmavarande vuxna) ska bli bättre anpassad för att även kunna tillämpas i förlängningsärenden.

Krav på försörjning m.m. som villkor för anhöriginvandring

Utredningen föreslår att möjligheterna att göra undantag från försörjningskravet ska begränsas, dels på så sätt att det nuvarande undantaget när anknytningspersonen är flykting anpassas till regleringen i familjeåterförordningsdirektivet, dels på så sätt att den nuvarande möjligheten att göra undantag från kravet vid särskilda skäl begränsas till att gälla i vissa anknytningssituationer. I andra anknytningssituationer ska det i stället krävas synnerliga skäl för undantag. Utredningen föreslår också att försörjningskravet vid anhöriginvandring som utgångspunkt ska gälla även vid prövning av en ansökan om fortsatt uppehållstillstånd. Vid prövningen av en sådan ansökan ska dock även familjemedlemmens, och andra

familjemedlemmars, inkomster kunna beaktas vid bedömningen av om kravet är uppfyllt.

Skäl att neka uppehållstillstånd på grund av anknytning

Utredningen föreslår att det ska införas ett förtydligande i utlänningslagen av innebörden att tidigare våld eller kränkningar mot anknytningspersonen, eller någon annan familjemedlem, ska beaktas särskilt i ärenden om uppehållstillstånd på grund av anknytning som inte omfattas av EU-rätten. Vidare lämnas förslag som innebär att möjligheten att neka uppehållstillstånd kommer att bli större i vissa sådana ärenden.

Fortsatt uppehållstillstånd vid ändrade förhållanden

Utredningen föreslår att möjligheten att bevilja fortsatt uppehållstillstånd när en anknytningsgrundande relation har upphört på grund av att sökanden har särskild anknytning till Sverige ska tas bort. Vidare föreslås att regleringen ska ändras på så sätt att det när ett anknytningsgrundande förhållande har upphört ska vara möjligt att bevilja fortsatt uppehållstillstånd för sökanden om omständigheterna är särskilt ömmande, i stället för om starka skäl talar för att sökanden ska ges fortsatt uppehållstillstånd, vilket innebär en anpassning till EU-rätten.

Anhöriginvandring för särskilda personkategorier

Utredningen föreslår även vissa ändringar för särskilda personkategorier. Bland annat föreslås att anhörigkretsen som ska kunna beviljas uppehållstillstånd på grund av anknytning till en person med nationellt uppehållstillstånd för arbete ska begränsas till make, sambo och barn under 18 år.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i stadsdelsdirektörens stab- och kansli. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen och pensionärsrådet den 6 oktober 2025.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningens uppfattning är att det är ett angeläget område som hanteras i utredningen. Föreslagna förändringar kan bidra till tydligare och mer enhetliga regler som underlättar myndigheters arbete och kan öka rättssäkerheten för den enskilde.

Samtidigt ser förvaltningen en risk att begränsade möjligheter till familjeåterförening kan försvåra integration och etablering i samhället hos redan utsatta målgrupper. Längre tid av separationer för familjer kan leda till sämre psykisk hälsa hos de drabbade och istället försena etableringsprocessen. För vissa barn kommer det ta längre tid innan de kan återförenas med en anknytningsperson i

Sverige vilket inte är förenligt med konventionen om barns rättigheter eftersom barn under lång tid riskerar att leva skilda från sina föräldrar. Förvaltningen ser dock positivt på att vissa lättnader och undantag föreslås för barn, exempelvis att där barn fyller 18 år och inte längre har rätt till uppehållstillstånd på grund av anknytning i vissa fall kan ges möjlighet till ett förlängt tillstånd.

Begränsade möjligheter till undantag från försörjningskravet riskerar att påverka de målgrupper som redan är utsatta och står långt ifrån arbetsmarknaden. Vissa grupper har svårare att etablera sig på arbetsmarknaden och därmed svårare att uppfylla de aktuella försörjningskraven, till exempel personer med låg utbildning, äldre personer och kvinnor. Det kan också bidra till ökad stress och oro för familjer med barn, vilket även kan drabba barn negativt på olika sätt.

Barnrättsanalys

Enligt barnkonventionen har alla barn, oavsett migrationsrättslig status, rätt att leva, överleva och utvecklas. Varje barn har rätt till social trygghet och en levnadsstandard som stödjer dess utveckling. För vissa barn kommer det ta längre tid innan de kan återförenas med en anknytningsperson i Sverige vilket inte är förenligt med konventionen om barns rättigheter eftersom barn under lång tid riskerar att leva skilda från sina föräldrar. Förslaget gällande en fortsatt tillämpning av försörjningskravet även i förlängningsärenden kan medföra stress och oro för berörda familjer, vilket kan drabba barn negativt på olika sätt.

Jämställdhetsanalys

Fler kvinnor än män beviljas uppehållstillstånd på grund av anknytning. En fortsatt tillämpning av försörjningskravet kan därför innebära att fler kvinnor än män kommer att få avslag på sin förlängningsansökan. Generellt har utrikesfödda kvinnor svårare att etablera sig på arbetsmarknaden och därmed svårare att uppfylla de aktuella försörjningskraven. Det finns därför en risk att förslaget om begränsade möjligheter till undantag från försörjningskravet påverkar kvinnor i högre utsträckning.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Snorre Berglund
Stadsdelsdirektör
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Maria Klemets Hellberg
Avdelningschef
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Betänkandet Skärpta villkor för anhöriginvandring (SOU 2025:95)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Snorre Berglund, Stadsdelsdirektör	2025-10-02
Maria Klemets Hellberg, Avdelningschef	2025-10-02